

Sygn. akt VII U 979/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan-Karasińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Dominika Kołpa

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2019 r. w Warszawie

sprawy R. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

o ustalenie kapitału początkowego

na skutek odwołania R. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

z dnia 24 lipca 2018 r., znak: (...) -2004

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 979/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 lipca 2017 r., znak (...) -2004 Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. Inspektorat w L., ustalił w stosunku do wnioskodawczyni R. M. ponownie wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. i określił go na kwotę 35.371,16 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 01.01.1989 do 31.12.1998. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 19,95% (w załączeniu - obliczenie wskaźnika). Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 19,95% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną w ustawie powołanej w cz. I decyzji ($19,95\% \times 1\ 220,89\ \text{zł} = 243,57\ \text{zł}$). Do ustalenia wysokości kapitału początkowego, organ rentowy uwzględnił okresy składkowe łącznie 2 lata, 9 miesięcy, 2 dni, tj. 33 miesiące, okresy nieskładkowe: 4 miesiące, 2 dni, okresy sprawowania opieki nad dzieckiem (dziećmi): 5 lat, 0 miesięcy, 13 dni. Łącznie okres nieskładkowy przyjęty do obliczenia kapitału początkowego wynosi: 5 lat, 4 miesiące, 15 dni, tj. 64 miesiące (decyzja z dnia 13 lipca 2017 r., znak: (...) -2004, k. 20, a.r.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w L. w decyzji z dnia 24 lipca 2018 r., znak (...) -2004, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 09.07.2018r. odmówił ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego na dzień 1.01.1999r., wskazując iż okres sprawowania opieki nad dziećmi od 28.05.1984r. do 09.06.1989r. został już przeliczony z uwzględnieniem obowiązujących przepisów dotyczących urlopów wychowawczych decyzją z dnia 13.07.2017r. (decyzja z dnia 24 lipca 2018 r., znak: (...) -2004, k. 5 a.s., k. 24 a.r.).

Ubezpieczona R. M. w dniu 14 sierpnia 2018 r., złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w L. z dnia 24 lipca 2018 r., znak: (...) - 2004. Uzasadniając swe stanowisko, wskazała, iż decyzja nie jest zgodna ze stanem faktycznym i przepisami obowiązującymi od dnia 05.03.2015r. Odwołująca wskazała, iż zgodnie z art. 174 ust.2a ustawy emerytalnej z dnia 5.03.2015r. Dz.U.poz.552, okres sprawowania opieki nad małoletnimi dziećmi nalicza się bez ograniczania do 1/3 udowodnionych okresów składkowych, zaś Zakład Ubezpieczeń Społecznych do stażu pracy odwołującej przy obliczaniu wysokości emerytury uwzględnił okres od 28.05.1984r. do 09.06.1989 r. tj. 60 m-cy i 12 dni, jako okres nieskładkowy ograniczony do 1/3 okresów składkowych. W związku z powyższym zdaniem odwołującej ZUS przeliczył niezgodnie z obowiązującymi przepisami dot. urlopów wychowawczych i ustalił łączny staż w wysokości 19 lat 0 m-cy i 11 dni, zaś wg. odwołującej powinno być:

- 1) okresy składkowe - 14 lat 3 m-ce 8 dni
- 2) okres urlopu wych. - 5 lat 0 m-cy 12 dni \ ,
- 3) okresy nieskładkowe - 2 lata 2 m-ce 22 dni

Razem: 21 lat 5 m-cy 42 dni (odwołanie k. 3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 24 sierpnia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. Jednocześnie organ rentowy powołując się na obowiązujące przepisy wskazał, iż z woli ustawodawcy okresy nieskładkowe - wychowywania dzieci - przelicza się przy ustalaniu kapitału początkowego współczynnikiem stosowanym do przeliczenia okresów składkowych przy ustaleniu emerytury, co zostało już dokonane w decyzji z dnia 13.07.2017r., znak: (...) - 2004. Dlatego też, zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił ponownego ustalenia kapitału początkowego. Jednocześnie organ rentowy wskazał, iż staż w wymiarze 19 lat i 11 dni nie wynika z zaskarżonej decyzji w przedmiocie kapitału początkowego lecz z pisma informacyjnego organu rentowego z dnia 27.06.2018r., znak: (...) (k.27 akt emerytalnych). W piśmie tym wskazano staż ustalony potrzeby rozstrzygnięcia czy ww. przysługuje prawo do podwyższenia emerytury do kwoty najniższej emerytury, zgodnie z art. 87 ustawy. Staż ten różni się od ustalonego w decyzji dotyczącej kapitału początkowego, ponieważ kapitał ustala się na 01.01.1999r. a ponadto przy ustalaniu kapitału początkowego okresów nieskładkowych sprawowania opieki nad dziećmi nie ogranicza się do 1/3 udowodnionych okresów składkowych (zob. art. 174 ust. 2 pkt 2 i 3 oraz art. 5 ust. 2 ustawy). Kryteria te nie mają jednak zastosowania w przypadku ustalenia stażu na potrzeby rozstrzygnięcia czy przysługuje prawo do podwyższenia emerytury do najniższej emerytury. Wręcz przeciwnie, zdaniem organu rentowego, w art. 87 ust. 1 ustawodawca wyraźnie wskazał, że przepis art. 5 ust. 2 stosuje się to odpowiednio (odpowiedź na odwołanie k. 6 – 6v.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona R. M. urodzona dnia (...) w dniu 6 lipca 2017 r. złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat W. – P. wniosek o emeryturę. Do wniosku dołączyła dokumentację poświadczającą przebieg zatrudnienia i wysokość osiągniętych dochodów (wniosek z dnia 6 lipca 2017r. k. 1-4, a.r.).

Decyzją z dnia 16 sierpnia 2017 r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. przyznał odwołującej emeryturę od dnia 31 lipca 2017 r. tj. od osiągnięcia wielu emerytalnego. Organ rentowy wskazał, że kwota emerytury, przyjęta do ustalenia wysokości emerytury, stanowi równowartość kwoty, będącej wynikiem podzielenia podstawy jej obliczenia przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Jednocześnie kwota emerytury przyjęta do obliczenia wysokości świadczenia została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej ((...),44 + (...),10)/252,70 = 844,12. Równocześnie organ rentowy wskazał, iż wysokość emerytury jest niższa od najniższej emerytury, która wynosi 1000 zł. i że emerytury się nie podwyższa, gdyż nie odwołująca nie udowodniła łącznie okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 22 lat. (Decyzja z dnia 16 sierpnia 2017 r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. k. 14 a.r.)

W dniu 2 października 2017 r. odwołująca ponownie wystąpiła o ustalenie świadczenia emerytalno – rentowego (wniosek z dnia 2 października 2017 r. k. 16 – 17 a.r.).

Decyzją z dnia 18 października 2017 r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponownie ustalił wysokość emerytury od 1.10.2017 r. na kwotę 856,32 zł. Jak wskazano w decyzji kwota emerytury przyjęta do obliczenia wysokości świadczenia została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej ((...),44 + (...),10)/249,10 = 856,32 zł. Równocześnie organ rentowy wskazał, iż wysokość emerytury jest niższa od najniższej emerytury, która wynosi 1000 zł. i że emerytury się nie podwyższa, gdyż nie odwołująca nie udowodniła łącznie okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 20 lat. (Decyzja z dnia 18 października 2017 r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. k. 18 a.r.)

Pismem z dnia 27 czerwca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w W. poinformował odwołującą, że jeżeli emerytura jest niższa od kwoty najniższej emerytury, wówczas świadczenie podwyższa się do tej kwoty, jeżeli zostały spełnione warunki określone w art. 87 ustawy emerytalnej. Organ rentowy wskazał, iż dla odwołującej warunkiem tego podwyższenia jest posiadanie co najmniej 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Przy czym. dla celów tego podwyższenia:

- okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych oraz

- przy obliczaniu okresów składkowych przypadających po dniu 31.12.1998r. miesiące, w których składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe były obliczone od podstawy wymiaru niższej od kwoty minimalnego wynagrodzenia pracowników, uwzględnia się w części odpowiadającej proporcji tej podstawy do kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Jednocześnie ZUS wskazał, iż do stażu pracy przy obliczeniu wysokości emerytury uwzględnione zostały następujące okresy:

okresy składkowe:

- 27-11-1995 do 31-12-1998
- 01-01-1999 do 31-07-2000
- 01-09-2000 do 31-05-2012
- 14-06-2012 do 13-12-2012
- 02-01-2015 do 31-12-2015

okresy nieskładkowe:

- 28-05-1984 do 09-06-1989
- 01-09-1996 do 30-09-1996
- 01-01-1997 do 28-02-1997
- 01-08-1998 do 02-09-1998
- 06-08-2001 do 16-09-2001
- 10-12-2001 do 24-12-2001

- 13-05-2002 do 17-06-2002
- 07-11-2002 do 31-03-2003
- 19-02-2007 do 06-06-2007
- 17-02-2010 do 31-03-2010
- 11-07-2011 do 07-05-2012

Okresy składkowe obliczone zgodnie z przedstawioną powyżej zasadą proporcjonalności wynoszą 14 lat 3 miesiące 8 dni. Okresy nieskładkowe ograniczone do 1/3 składkowych wynoszą 4 lat 9 miesięcy 3 dni. Łączny staż ustalony w celu podwyższenia emerytur do minimum odwołującej wynosi 19 lat 0 miesięcy 11 dni (pismo ZUS z dnia 27 czerwca 2018 r. k. 27 a.r.).

Wnioskiem z dnia 9 lipca 2018 r. odwołująca wniosła do ZUS o ponowne ustalenie kapitału początkowego z uwzględnieniem okresu sprawowania opieki nad dziećmi w okresie od 28 maja 1984 r. do 9 czerwca 1989 r. zgodnie z art. 174 ust. 2a ustawy emerytalnej z dnia 5 marca 2015 r. (wniosek k. 23 a.r.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w L. w decyzji z dnia 24 lipca 2018 r., znak (...) -2004, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 09.07.2018r. odmówił ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego na dzień 1.01.1999r., ponieważ okres sprawowania opieki nad dziećmi od 28.05.1984r. do 09.06.1989r został już przeliczony z uwzględnieniem obowiązujących przepisów dotyczących urlopów wychowawczych decyzją z dnia 13.07.2017r. (decyzja z dnia 24 lipca 2018 r., znak: (...) -2004, k. 5 a.s., k. 24 a.r.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy, jak również na podstawie dokumentacji przesłanej przez organ rentowy, w oparciu, o którą organ rentowy dokonał potwierdzenia okresu ubezpieczenia oraz podstaw wymiaru składek ubezpieczonej z okresu zatrudnienia oraz okresu nieskładkowego, jako okoliczności jednoznacznie wynikających z tych dowodów i nie kwestionowanych przez żadną ze stron postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie R. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. Inspektora w L. decyzji z dnia 24 lipca 2018 r., znak: (...) -2004 jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była wysokość kapitału początkowego ubezpieczonej, a w konsekwencji także wysokość należnego jej świadczenia emerytalnego. Ubezpieczona domagała się zweryfikowania zastosowanego przez organ rentowy sposobu przeliczenia przyznanej na jej rzecz emerytury z uwzględnieniem okresu sprawowania opieki nad dziećmi w okresie od 28 maja 1984 r. do 9 czerwca 1989 r. zgodnie z art. 174 ust. 2a ustawy emerytalnej z dnia 5 marca 2015 r.

Zgodnie z art. 174 ust.1 i ust.2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r., poz.1383) kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Jak stanowi ust. 2a przy ustalaniu kapitału początkowego do okresów, o których mowa w art. 7 pkt stosuje się art. 53 ust. 1 pkt 2.

Po myśli art. 53 ust 1 pkt 2 emerytura wynosi: po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych.

Zgodnie zaś z art. 7 pkt 5 ustawy2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r., poz.1383) okresami nieskładkowymi są następujące okresy: przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy urlopu wychowawczego, urlopu bezpłatnego udzielonego na

podstawie przepisów w sprawie bezpłatnych urlopów dla matek pracujących opiekujących się małymi dziećmi, innych udzielonych w tym celu urlopów bezpłatnych oraz okresy niewykonywania pracy - z powodu opieki nad dzieckiem:

- a) w wieku do lat 4 - w granicach do 3 lat na każde dziecko oraz łącznie - bez względu na liczbę dzieci - do 6 lat,
- b) na które ze względu na jego stan fizyczny, psychiczny lub psychofizyczny przysługuje zasiłek pielęgnacyjny - dodatkowo w granicach do 3 lat na każde dziecko.

Reasumując, Sąd Okręgowy stwierdził, że organ rentowy prawidłowo, już we wcześniejszej decyzji z dnia 13 lipca 2017 r., przyjął okres nieskładkowy 28.05.1984 r. do dnia 9 czerwca 1989 r. – tj. okres wychowania dzieci przez odwołującą przeliczając przy ustalaniu kapitału początkowego współczynnikiem stosowanym do przeliczania okresów składkowych przy ustalaniu emerytury – czyli bez ograniczenia do 1/3 okresów składkowych. Wskazać należy, iż staż ustalony na potrzeby rozstrzygnięcia czy odwołującej przysługuje prawo do podwyższenia emerytury do kwoty najniższej emerytury, zgodnie z art. 87 ustawy różni się od stażu ustalonego dla celów ustalenia kapitału początkowego, ponieważ kapitał ustala się na 01.01.1999r. a ponadto przy ustalaniu kapitału początkowego okresów nieskładkowych sprawowania opieki nad dziećmi nie ogranicza się do 1/3 udowodnionych okresów składkowych. Kryteria te nie mają jednak zastosowania w przypadku ustalenia stażu na potrzeby rozstrzygnięcia czy przysługuje prawo do podwyższenia emerytury do najniższej emerytury albowiem w art. 87 ust. 1 ustawodawca wyraźnie wskazał, że przepis art. 5 ust. 2 stosuje się to odpowiednio.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy nie mając podstaw do uwzględnienia odwołania od decyzji z dnia 27 lipca 2018 r., na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, o czym orzekł w sentencji wyroku.